

Tämän sivun alkukielistä versiota [pl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

[puola](#)

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#)

Swipe to change

Todistelu

Puola

1 Todistustaakka

1.1 Mitkä ovat todistustaakkasäännöt?

Todistelua koskevista kysymyksistä ja todisteiden vastaanottamisesta säädetään siviililaissa (*kodeks cywilny*, 6 §) ja siviiliprosessilaissa (*kodeks postępowania cywilnego*, 227–315 §).

Siviililain 6 §:n mukaan seikan toteen näyttämisen todistustaakka on sillä, joka väittää tosiseikasta syntyneen oikeudellisia seurauksia. Tiettyjen tosiseikkojen osalta todistustaakka on kantajalla ja tiettyjen muiden tosiseikkojen osalta vastaajilla.

1.2 Onko olemassa sääntöjä, joiden nojalla tiettyjä tosiseikkoja pidetään sellaisina, ettei niiden toteen näyttäminen ole tarpeen? Millaisissa tapauksissa? Onko tiettyjen olettamusten kumoaminen mahdollista esittämällä vastatodistelua?

Säännöstä, jonka mukaan tosiseikan toteen näyttämisen todistustaakka on sillä, joka väittää tosiseikasta syntyneen oikeudellisia seurauksia, voidaan poiketa ainoastaan suoraan säädöksen nojalla.

Tietyissä erityistapauksissa todistustaakka on mahdollista kääntää eli siirtää toiselle osapuolelle. Näin voi tapahtua, jos todiste on esimerkiksi tuhottu tai todisteiden vastaanottaminen on estetty. Oikeuskäytännössä on hyväksytty näkemys, jonka mukaan aina, kun asianosainen käyttäytyy tavalla, jolla estetään tai vakavasti vaikeutetaan tosiseikkoja koskevaa todistelua, jonka suhteen toisella asianosaisella on näyttötaakka, ensiksi mainitun asianosaisen on näytettävä toteen, ettei kyseisiä tosiseikkoja ole tapahtunut.

Todistustaakkaan liittyvät läheisesti oikeudelliset olettamat. Siviiliprosessilain 234 §:n mukaan oikeudellinen olettama sitoo tuomioistuinta. Oikeudellisen olettaman kumoaminen on yleensä mahdollista.

Oikeudelliset olettamat, jotka muuttavat todistelusääntöjä, koskevat esimerkiksi vilpittöntä tai vilpillistä mieltä (siviililain 7 §), elävänä syntymisen olettamaa (siviililain 9 §), lainvastaisuutta (siviililain 24 §:n 1 momentti), yhteisomistajien osakkeiden yhdenvertaisuutta (siviililain 197 §), velallista, joka toimii tietoisena velkojille aiheutuvasta vahingosta (siviililain 527 §:n 3 momentti ja 529 §) ja yhtiömiesten yksityisoikeudellisessa yhtiössä omistamien osuuksien samanarvoisuutta (siviililain 826 §:n 2 momentti).

1.3 Missä määrin oikeuden on vakuuttava jostakin tosiseikasta voidakseen perustaa tuomionsa tällaisen tosiseikan olemassaoloon?

Tuomioistuin arvioi vapaan todistusharkinnan periaatteen (siviiliprosessilain 233 §) mukaisesti todisteiden luotettavuutta ja vahvuutta kootun todistusaineiston kattavan tutkinnan perusteella.

Tuomioistuin voi perustaa tuomionsa vain asianmukaisesti huomioon otettuihin todisteisiin, ja sen on noudatettava todisteiden lähteitä koskevia vaatimuksia ja todistelun välittömyyden periaatetta.

Tuomioistuin käyttää vapaata harkintaa myös asiantuntijalausuntojen suhteen.

Lisäksi siviiliprosessilain 243 §:ssä säädetään uskottavuutta koskevan näytön arvioinnista. Uskottavuutta koskevan näytön arviointi on vaihtoehtoinen menettely varsinaisen näytön arvioinnille. Tällainen näyttö ei anna varmuutta, vaan ainoastaan osoittaa tosiseikkaa koskevan lausunnon uskottavuutta. Muodollinen todisteiden vastaanottaminen on sääntö, kun taas uskottavuuden todistaminen on poikkeus tiettyyn tosiseikkaan vetoavan asianosaisen eduksi. Kysymyksissä, jotka ovat luonteeltaan satunnaisia, ja asioissa, jotka nimenomaisesti määritetään säädöksessä, uskottavuutta koskeva näyttö on riittävää.

2 Todisteiden vastaanottaminen

Kantajan ja vastaajan lausumien on perustuttava näyttöön.

2.1 Edellyttääkö todisteiden vastaanottaminen aina asianosaisen pyyntöä, vai voiko tuomari tiettyissä tapauksissa hankkia todisteita oma-aloitteisesti?

Tuomioistuin voi hyväksyä todisteiden, johon asianosainen ei ole vedonnut. Tällainen todiste voi kuitenkin koskea vain kyseisen asianosaisen lausumia, jotka liittyvät olennaisiin ja kiistettyihin tosiseikkoihin, jos tuomioistuin katsoo, että asiassa koottu todistusaineisto ei riitä asian ratkaisemiseen sen perusteella (siviiliprosessilain 232 §).

2.2 Mitä seuraa sen jälkeen, kun asianosaisen pyyntö todisteiden vastaanottamisesta on hyväksytty?

Periaatteessa tuomioistuin hyväksyy todisteiden asianosaisten pyynnöstä, koska niillä on velvollisuus esittää asian ratkaisemisen kannalta tarvittavat todisteet. Tuomioistuin kuitenkin tutkii, onko asianosaisten esittämän todistelun hyväksyminen tarkoituksenmukaista tai tarpeellista (siviiliprosessilain 236 §).

Tuomioistuimen on annettava todisteena käyttöä koskeva päätös aina kun se vastaanottaa todisteita, myös hyväksyessään todisteita viran puolesta (*ex officio*).

Kun tuomioistuin harkitsee, hyväksytäänkö oikeudenkäynnin asianosaisen esittämä todiste, sen on tutkittava seuraavat seikat:

onko tietty tosiseikka asian kannalta merkityksellinen (siviiliprosessilain 227 §)

onko tosiseikka tarpeen näyttää toteen (se voi olla esimerkiksi yleisesti tunnettu seikka (siviiliprosessilain 228 §:n 1 momentti) tai asianosaisten myöntämä seikka (siviiliprosessilain 229 §))

ettei tietty todiste ole poissuljettu kyseisessä tapauksessa (siviiliprosessilain 246 § ja 247 §)

onko tosiseikka, joka todisteella näytetään toteen, vielä riittämättömästi selvitetty, tai ettei todisteeseen ole vedottu vain oikeudenkäynnin venyttämiseksi (siviiliprosessilain 217 §:n 2 momentti).

2.3 Millaisissa tapauksissa oikeus voi evätä asianosaisen esittämän pyynnön todisteiden vastaanottamisesta?

Tuomioistuin hylkää asianosaisen hakemuksen todisteiden vastaanottamisesta, jos se koskee tosiseikkoja, jotka eivät ole asian kannalta merkityksellisiä (siviiliprosessilain 227 §), tai yleisesti tunnettuja tosiseikkoja, tosiseikkoja, jotka toinen asianosainen on myöntänyt oikeudenkäynnin aikana, jos myöntäminen ei herätä epäilystä, sekä tosiseikkoja, jotka ovat tuomioistuimen tiedossa viran puolesta (*ex officio*); tuomioistuimen on mainittava nämä asianosaisille käsittelyn aikana (siviiliprosessilain 228 § ja 229 §).

Tuomioistuin voi pitää tosiseikkoja merkityksellisinä toteen näytettävän asian ratkaisemisen kannalta, jos tällainen johtopäätös voidaan tehdä muiden toteen näytettyjen tosiseikkojen perusteella (tosiseikkoihin perustuva olettaus, siviiliprosessilain 231 §).

2.4 Mitä erilaisia todistelukeinoja on olemassa?

asiakirjat (siviiliprosessilain 244–257 §)

Asiakirjat ovat kirjallisia lausuntoja; ne voivat olla virallisia tai yksityisiä. Kun kyse on toimivaltaisten julkisten viranomaisten asianmukaisessa muodossa laatimista virallisista asiakirjoista, olettauksena on, että niiden virallisesti oikeaksi todettu sisältö on virheetöntä ja että ne ovat tosiasiaa antajaviranomaisen antamia.

henkilötodistelu (siviiliprosessilain 258–277 §)

Kukaan ei voi kieltäytyä todistamasta; poikkeuksena ovat asianosaisten puoliset, sukulaiset alenevassa ja ylenevässä polvessa, sisarukset ja avioliiton kautta saman polven ja asteen sukulaisia olevat henkilöt sekä asianosaisten adoptiovanhemmat tai lapset. Oikeus kieltäytyä todistamasta on edelleen voimassa avioliiton tai adoptiosuhteen purkautumisen jälkeen.

asiantuntijalausunto (siviiliprosessilain 278–291 §)

Asiantuntijalausunto on lausunto tosiseikoista, tiloista ja tapahtumista, joiden tutkiminen ja selvittäminen edellyttää tiettyä erityistietämystä, ja tuomioistuin voi sen avulla arvioida tosiseikkoja asianmukaisesti ja ratkaista tietyn asian.

katselmus (siviiliprosessilain 292–298 §)

Katselmus on tuomioistuimen suorittama välitön aistinvarainen tutkimus, joka kohdistuu omaisuuteen tai henkilöiden, paikan tai esineen tilaan.

asianosaisten kuuleminen (siviiliprosessilain 299–304 §)

Jos kaikki todisteet on käyty läpi tai todisteita ei ole, ja jäljellä on selvittämättömiä tosiseikkoja, jotka ovat olennaisia asian kannalta, tuomioistuin määrää asianosaisten kuulemisen tällaisten tosiseikkojen selvittämiseksi.

Kun asianosainen on oikeushenkilö, tuomioistuin kuulee henkilöitä, jotka kuuluvat kyseisen asianosaisten edustamiseen oikeutettuun elimeen.

Lisäksi tuomioistuin voi hyväksyä todisteita veriryhmäestien tulosten, video- ja televisiotallenteiden, valokopioiden, valokuvien, karttojen, piirustusten, äänilevyjen tai nauhojen muodossa tai muiden kuvien ja äänen taltiointi- ja tallennusvälineiden muodossa.

2.5 Millä tavoin todisteita voidaan ottaa vastaan todistajilta? Tapahtuuko se eri tavoin kuin todisteiden vastaanottaminen asiantuntijoilta? Mitä sääntöjä sovelletaan kirjallisiin todistajanlausuntoihin ja asiantuntijalausuntoihin?

Siviiliprosessilain 266 §:ssä säädetään, että todistajalle on ennen kuulemistä ilmoitettava hänen oikeudestaan kieltäytyä todistamasta ja väärästä todistuksesta seuraavasta rikosvastuusta. Todistaja vannoo tuomioistuimessa valan ennen todistamistaan.

Siviiliprosessilain 271 §:n 1 momentissa säädetään, että todistajan lausuma annetaan suullisesti. Todistajan lausuma luetaan todistajalle ja tarvittaessa sitä täydennetään hänen huomautustensa perusteella.

Yleensä todistajat, joita ei ole vielä kuultu, eivät saa olla läsnä muiden todistajien kuulemisessa (siviiliprosessilain 264 §). Todistajia, joiden lausumat ovat keskenään ristiriidassa, voidaan kuitenkin ristikuulustella (siviiliprosessilain 272 §).

Tuomioistuin voi pyytää lausuntoja yhdeltä tai useammalta asiantuntijalta ja samalla ilmoittaa, onko lausunto annettava suullisesti vai kirjallisesti (siviiliprosessilain 278 §). Asiantuntija voi kieltäytyä todistamasta samoista syistä kuin todistajat (siviiliprosessilain 280 § ja 261 §). Myös asiantuntija vannoo valan, paitsi jos asianosaiset vapauttavat hänet tästä velvoitteesta. Kussakin lausunnossa on esitettävä perustelut (siviiliprosessilain 285 §). Asiantuntijat voivat vaatia korvauksen työstään (siviiliprosessilain 288 §).

2.6 Onko joillakin todistelukeinoilla suurempi painoarvo kuin toisilla?

Ei ole olemassa perusteita todistuskeinojen muodollisen hierarkian hyväksymiselle niiden luotettavuuden ja vahvuuden näkökulmasta erillään tietyn tapauksen tosiseikoista. Yleensä tuomioistuin arvioi todisteita oman harkintansa mukaan (siviiliprosessilain 233 §). Arvioinnissa on otettava huomioon siviiliprosessilain 246 ja 247 §:ssä säädetty periaate, jonka mukaan asiakirjatodisteet ovat ensisijaisia todistajien tai asianosaisten lausumiin nähden.

2.7 Onko tiettyjen tosiseikastojen todistaminen sidottu määrätynlaiseen todistelumenettelyyn?

Jotkut oikeustoimet edellyttävät asianmukaista muotoa ja tällaisen tietyn muodon käytöstä saatetaan myös säätää laissa tai määrätä asianosaisten välisessä sopimuksessa. Siviililain 74 §:n 1 momentin mukaisesti kirjallista todistetta (*ad probationem*) käytetään siten, että jos laissa tai sopimuksessa asetetut edellytykset eivät täyty, henkilö, joka on laiminlyönyt toimen suorittamisen asianmukaisessa muodossa, kantaa tästä aiheutuvat kielteiset prosessiseuraukset, sillä hänen mahdollisuuksiinsa esittää näyttöä on rajoitettu.

2.8 Velvoittaako laki todistajat todistamaan?

Yleensä todistamisesta ei voi kieltäytyä. Todistaminen on lakisääteinen velvollisuus, joka sisältää kolme vaatimusta:

tuomioistuimeen saapuminen määrättyyn aikaan

todistaminen

valan vannominen.

2.9 Millaisissa tilanteissa todistajat voivat kieltäytyä todistamasta?

Laissa säädetään kuitenkin tietyistä poikkeuksista sääntöön, jonka mukaan todistamisesta ei voi kieltäytyä. Nämä poikkeukset luetellaan siviiliprosessilain 261 §:ssä. Sen perusteella asianosaisten puoliset, sukulaiset alenevassa ja ylenevässä polvessa, sisarukset ja avioliiton kautta saman polven ja asteen sukulaisia olevat henkilöt sekä asianosaisten adoptiovanhemmat tai lapset voivat kieltäytyä todistamasta. Oikeus kieltäytyä todistamasta on voimassa myös avioliiton tai adoptiosuhteen purkautumisen jälkeen.

Todistamisesta kieltäytymistä ei hyväksytä perheasemaa koskevissa tapauksissa. Poikkeuksena ovat avioerot.

Tuomioistuimen on kerrottava todistajalle ennen tämän kuulemistä, että tällä on oikeus kieltäytyä todistamasta ja kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin.

Tuomioistuin tarkistaa syyt, joiden perusteella todistamisesta kieltäydytään (kieltäytyminen tapahtuu jättämällä kirjallinen tai suullinen ilmoitus, jossa viitataan laissa säädettyihin perusteisiin).

Todistamisesta kieltäytymistä koskeva lausuma voidaan peruuttaa. Todistaja ei voi kuitenkaan enää todistamisen jälkeen käyttää oikeutta kieltäytymiseen, paitsi jos hänelle ei ollut sitä ennen ilmoitettu tällaisesta oikeudesta.

Todistaja voi myös kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin, jos häneen itseensä tai hänen sukulaisiinsa (puoliso, sukulaiset alenevassa ja ylenevässä polvessa, sisarukset, avioliiton kautta saman polven ja asteen sukulaisia olevat henkilöt sekä adoptiovanhemmat tai lapset) voitaisiin kohdistaa rikosoikeudellisia seuraamuksia hänen todistajanlausuntonsa perusteella tai jos hänelle tai muille edellä tarkoitetuille henkilöille voisi aiheutua todistajanlausunnosta häpeää tai vakavaa ja suoraa taloudellista vahinkoa taikka jos todistajanlausunto edellyttäisi tärkeän liikesalaisuuden rikkomista.

Vallitsevan näkemyksen mukaan sukulaisten käsitteen piiriin eivät kuulu henkilöt, jotka tosiasiaa asuvat yhdessä pariskuntana (avoliitto).

Pappi voi kieltäytyä todistamasta tosiseikoista, jotka hän on saanut tietoonsa ripittäytymisen yhteydessä.

Jokaisen on tuomioistuimen määräyksestä toimitettava määrättyyn paikkaan ja aikaan hallussaan oleva asiakirja, joka osoittaa todeksi jutun kannalta olennaisen tosiseikan, jollei asiakirja sisällä luottamuksellisia tietoja. Asiakirjan esittämiselvällisyydestä voivat vapautua vain henkilöt, joilla on peruste kieltäytyä todistamasta asiakirjassa mainittujen tosiseikkojen osalta tai jotka pitävät asiakirjaa hallussaan sellaisen kolmannen osapuolen puolesta, joka voisi

samoista syistä vastustaa asiakirjan esittämistä. Kieltäytyminen asiakirjan esittämisestä ei kuitenkaan ole tällöinkään hyväksyttävää, jos asiakirjan haltija tai kolmas osapuoli on velvollinen esittämään asiakirjan vähintään yhdelle asianosaiselle tai jos asiakirja on annettu sen asianosaisen eduksi, joka vaatii todisteen vastaanottamista. Asianosainen ei myöskään voi kieltäytyä esittämästä asiakirjaa, jos vahinko, joka asianosaiselle voisi asiakirjan esittämisen vuoksi aiheutua, muodostuu jutun häviämisestä (siviiliprosessilain 248 §).

2.10 Voidaanko todistamisesta kieltäytyä henkilöä rangaista tai pakottaa hänet todistamaan?

Jos todistamisesta tai valan vannomisesta kieltäytymiselle ei ole perustetta, tuomioistuin määrää todistajalle sakkoo, selvitettyään ensin kieltäytymisen perusteen pätevyyden kaikkia läsnä olevia asianosaisia kuulemalla (siviiliprosessilain 274 §).

Edellä mainitusta sakosta riippumatta tuomioistuin voi määrätä todistajan vangittavaksi enintään viikon ajaksi. Tuomioistuin vapauttaa todistajan, jos hän todistaa tai vannoo valan tai jos hänen tapauksensa on ratkaistu tuomioistuimessa, jossa hänen todistajanlausuntonsa on hyväksytty (siviiliprosessilain 276 §).

2.11 Onko olemassa henkilöryhmiä, joita ei voida kuulla todistajina?

Tuomioistuimen on viran puolesta hylättävä henkilötodistaja, joka on kykenemätön todistamaan. Kykenemättömyyden syiden lakkaamisesta saattaa seurata todistamiselle olevan esteen poistuminen. Psykiatrinen hoito tai toimintakyvyttömyys eivät sinänsä automaattisesti tee todistajasta epäluottettavaa (siviiliprosessilain 259 §).

Laissa ei määritetä vähimmäisikää, jonka täyttäneitä lasta pidetään kykenevänä todistamaan. Se, voidaanko lasta kuulla, riippuu hänen yksilöllisistä kyvyistään ja kehitysasteestaan. Avioliittoa koskevissa asioissa pätevät laissa säädetyt ikäraajat, jotka koskevat alle 13-vuotiaiden alaikäisten ja asianosaisten alenevaa polvea olevien alle 17-vuotiaiden sukulaisten kuulemista todistelutarkoituksessa (siviiliprosessilain 430 §).

Siviiliprosessilain 259 §:ssä säädetään yleisestä säännöstä, jonka mukaan ketään ei saa kuulla samassa asiassa todistajana ja asianosaisena. Asianosaisen laillista edustajaa voidaan siis kuulla kuultaessa asianosaisia. Vastaavasti asianosaisen laillista edustajaa voidaan kuulla todistajana, mutta hänen on silloin luovuttava valtakirjastaan.

Väliintulija ei myöskään voi olla todistajana (siviiliprosessilain 81 §).

Sotilashenkilöstön jäsenten ja virkamiesten ei tarvitse todistaa, jos heitä ei ole vapautettu "turvallisuusluokiteltujen" tai "luottamuksellisten" tietojen salassapitovelvollisuudesta, ja jos todistamisesta aiheutuisi salassapitovelvollisuuden rikkominen.

Sovittelija ei voi antaa todistajanlausuntoa tosiseikoista, jotka hän on saanut tietoonsa sovittelun aikana, paitsi jos asianosaiset vapauttavat hänet sovittelun salassa pitämistä koskevasta velvollisuudesta (siviiliprosessilain 2591 §).

2.12 Mikä on tuomarin ja asianosaisten asema todistajainkuulustelussa? Millä edellytyksillä todistajaa voidaan kuulla käyttämällä hyväksi erilaisia teknisiä apuneuvoja, kuten videoneuvottelua?

Todistajaa kuullaan tuomioistuimessa. Joissakin tapauksissa tuomioistuin voi antaa kuulemisen nimetyn tuomarin tehtäväksi (siviiliprosessilain 235 §). Mikäli todistelun luonne ei ole sille esteenä, puheenjohtajana toimiva tuomioistuin voi päättää, että kuuleminen suoritetaan etänä käyttämällä teknisiä laitteita.

Asianosaisilla on läsnäolo-oikeus ja oikeus esittää kysymyksiä todistajainkuulustelussa.

Todistajien kuuleminen voidaan toteuttaa käyttämällä video- ja teleneuvottelua (jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1206/2001 10 artiklan 4 kohta).

3 Näytön arviointi

Yleensä todisteena voidaan pitää kaikkea, mikä vahvistaa jutun kannalta olennaiset tosiseikat. Siviiliprosessilaissa ei säädetä yleisestä kiellosta käyttää lainvastaisesti hankittuja todisteita siviilioikeudenkäynneissä. Perustuslain säännösten, siviililain ja siviiliprosessilain eri säännösten, turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta annetun lain säännösten ja Puolan ratifioimien kansainvälisten sopimusten määräyksien perusteella on kuitenkin katsottava, että ei ole hyväksyttävää käyttää siviilioikeudenkäynneissä todisteena lainvastaisesti hankittua todistusaineistoa.

3.1 Estääkö se, että todiste on hankittu lainvastaisin keinoin, tuomioistuinta ottamasta todistetta huomioon tuomiossa?

Siviilioikeudenkäynneissä ei hyväksytä todisteita, jotka on hankittu tavalla, jonka seurauksena loukataan oikeutta ajatuksen vapauteen, sananvapauteen, intimitettiin suojaan tai henkilökohtaiseen vapauteen ja siten riistetään henkilöltä nämä oikeudet. Todisteet, jotka on hankittu erehdyttämällä tai antamalla lupaus, jonka täyttäminen rikkoisi lakia, esimerkiksi tarjoamalla rahallista hyötyä puhelinkuuntelusta, katsotaan lainvastaisiksi.

Siviiliprosessilain 403 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, että rikollisiin keinoihin perustuva tuomio voidaan käsitellä uudelleen. Siviiliprosessilain 403 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu pyyntö on mahdollista esittää vain siinä tapauksessa, että sen edellytysten täytyminen on vahvistunut tuomion tultua lainvoimaiseksi. Tuomion on oltava lainvoimainen, jotta voidaan varmistaa sen uudelleenkäsitteilyä koskevien perusteiden pysyvyys. Tuomion uudelleenkäsitteilyä koskevaan hakemukseen on liitettävä jäljennös tuomiosta.

3.2 Käykö lausumani todisteesta ollessani itse asianosaisena asiassa?

Jos kaikki todisteet on käyty läpi tai todisteita ei ole, ja jäljellä on selvittämättömiä tosiseikkoja, jotka ovat olennaisia asian kannalta, tuomioistuin voi kuulla asianosaisia (siviiliprosessilain 299 §).

Päivitetty viimeksi: 26/11/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.